

atunci cînd se apropia vremea retragerii lor, limitau libertatea de acțiune a acestora, ba chiar parcă ațîtau pe turci împotriva lor. După ce lăsau cele două populații să se răfuiească între ele, toți (bulgarii) care se simțeau vinovați erau siliți în acest fel să se retragă cu armata (rusă). La fel făceau rudele, prietenii și vecinii lor, adică toți orașenii și țăranii, iar exemplul dat de orașul meu natal a fost urmat de toate orașele și satele din jur ca Iambol, Karnobat, Stara Zagora, Nuvai și toate orașele de la Marea Neagră. Voi arăta în continuare că toate acestea au fost făcute de comandamentul rus în mod intenționat... »¹ Într-adevăr, așa cum au arătat istoricii sovietici, cum subliniază și documentele rusești², era vorba de vechea politică de colonizare începută de Ecaterina a II-a și urmată consecvent de urmașii ei și mai cu seamă de Alexandru I și Nicolae I. Istoricul sovietic Konobeev subliniază clar că prin această colonizare a țăranilor bulgari « țarismul își urmărea scopurile sale egoiste... guvernul Rusiei țariste fiind interesat în dezvoltarea regiunilor sudice, unde se aflau întinsele stepe... »³ Așa cum vom vedea mai jos, aceeași politică egoistă de reținere a acestor brațe de muncă sau de captare a lor era urmărită și de statul feudal otoman, ca și de boierimea din Țara Românească.

De fapt, așa cum arată Seliminski, în urma nesfîrșitelor discuții, slivnenii se împărțiseră în trei tabere⁴. Ciorbagiții și un mic număr de bogătași, făcînd jocul clerului grecesc și apărîndu-și interesele lor de clasă, care coincideau cu acelea ale exploatatorilor turci, nu voiau să părăsească orașul, ci intenționau să trimită o delegație dintre dînșii care să ceară iertare sultanului pentru cele făptuite în timpul războiului și să-l roage să-i apere de minia și răzbunarea autorităților și oștilor turcești ce trebuiau să se reîntoarcă după plecarea armatelor rusești. În acest scop ei au recurs la ajutorul mitropolitului grec al Adrianopolului, Gherasim, care a fost adus la Sliven. Descriînd viața din Rusia în culori negre, el a încercat să-i convingă pe slivneni să nu plece, deoarece sultanul va amnistia pe cei ce se făcuseră vinovați în timpul războiului. Dar orașenii, care urau clerul grecesc în care, după cum spunea Seliminski, « nu mai vedeau pe slujitorii lui Hristos, ci numai fiare cu chip omenesc », nu-i dădură ascultare, silindu-l chiar să părăsească orașul. Mitropolitul a făcut o ultimă încercare, adresîndu-se în acest scop generalului Diebici, care i-a răspuns însă că, potrivit tratatului de la Adrianopol, fiecare era liber să emigreze sau nu.

Negustorii și meseriașii erau hotărîți să se refugieze în Rusia, scăpînd astfel pentru totdeauna de turci. Nu doreau altceva decît siguranța pentru viața

¹ Pasajul respectiv din amintirile lui Seliminski a fost tradus în întregime pentru prima oară după textul original de St. Maslev, *op. cit.*, p. 212—213.

² N. S. Derjavin, *Болгарские колонии в России, Сб. Н.У.*, XXIX, Sofia, 1912, p. 7 și urm. Vezi și bogata bibliografie dată aci. Această politică țaristă apare clar în războiul ruso-turc din 1806—1812 și exprimată deschis într-un raport al lui Kutuzov către Rumiantsev: « Chiar de la început, cînd ostile majestății sale imperiale au intrat în aceste principate, toți conducătorii de armate au încercat, atît cît le-a fost posibil, să mute pe locuitorii (de peste Dunăre) pentru a-i așeza în regiunea Novorossiisk ». Vezi *История Молдавии, Документы и материалы*, vol. II, Chișinău, 1957, p. 2; Constantin N. Velichi, *Emigrarea bulgarilor în Țara Românească în timpul războiului ruso-turc din 1806—1812*, în « Romanoslavica », VIII, București, 1963, p. 37—67.

³ V. D. Konobeev, *Русско-болгарские отношения в 1806—1812 г.*, în culegerea *Из истории русско-болгарских отношений*, Moscova, 1958, p. 201; Konobeev, *Национально-освободительное движение...*, p. 272.

⁴ Seliminski, *op. cit.*, IX, p. 71—72.